

YHDENVERTAISUUS- JA TASA-ARVOLAUTAKUNTA/Täysistunto

Vanhemmuus, vireillepano-oikeus, tasa-arvolaki, tutkimatta jättäminen

Diaarinumero: 3xx/2017

Antopäivä: xx.xx.2018

Hakija katsoi tulleen syrjityksi, kun hän ei ollut saanut koululta tietoja huostaanotetusta lapsestaan, eikä esimerkiksi kutsuja koulun juhlatilaisuuksiin tai tietoa koulukuvausten ajankohdista.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoi, että tässä vanhemmuutta ja perheenhuoltovelvollisuutta koskeneessa syrjintäasiassa sovellettiin tasa-arvolakia.

Koska asiaa ei ollut tuonut lautakunnan käsiteltäväksi tasa-arvolain 20 §:n 1 momentissa edellytetyllä tavalla tasa-arvovaltuutettu tai työmarkkinoiden keskusjärjestö, lautakunta jätti hakemuksen on tutkimatta.

(Lainvoimainen)

Asian tausta

Hakijan lapsi on otettu K:n kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnan huostaan vuonna 2014 ja sijoitettu sijaisperheeseen. Lapsi käy H:n koulua. Hakija on edelleen lapsensa huoltaja. Koulu käyttää kodin ja koulun välisessä yhteistyössä sähköistä tietojärjestelmää, Wilmaa.

Hakijan vaatimukset

Hakija pyytää yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakuntaa kieltämään vastaajaa jatkamasta häneen kohdistunutta syrjintää ja asettamaan kieltonsa tehosteeksi uhkasakon.

Hakijan perustelut

Hakija katsoo vastaajan syrjineen häntä, kun hän ei ole saanut koululta tietoja huostaanotetusta lapsestaan, eikä esimerkiksi kutsuja koulun juhlatilaisuuksiin tai tietoa koulukuvausten ajankohdista. Lisäksi hakija toteaa koulun kieltäytyneen keskustelemasta hänen kanssaan vuonna 2014 hänen lastaan koskevista asioista ilman sosiaalityöntekijän lupaa ja ilmoittaneen hänelle, että jos hän yrittää tulla koulun alueelle, paikalle kutsutaan poliisi. Hakija katsoo koulun rehtorin rikkoneen menettelyllään Euroopan ihmisoikeussopimuksen säännöksiä.

Hakija on toimittanut yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnalle koulun rehtorin lastensuojelun työntekijälle laatiman lausunnon, josta ilmenee muun ohella, ettei hakijalla ole Wilma-tunnuksia, eikä tämä ole niitä koskaan koululta pyytänyt. Hakija toteaa, ettei hän ole tiennyt, että hänen tulisi pyytää koululta tunnuksia.

Esittelijän esitys

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta jättää hakemuksen tutkimatta, koska hakijalla ei ole oikeutta saattaa asiaa lautakunnan käsiteltäväksi

Perustelut

Sovellettavat oikeusohjeet

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) 3 §:n mukaan sukupuoleen perustuvan syrjinnän kiellosta ja sukupuolten välisen tasa-arvon edistämisestä säädetään naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetussa laissa (609/1986, tasa-arvolaki).

Yhdenvertaisuuslain 8 §:n 1 momentin mukaan ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Syrjintä on kielletty riippumatta siitä, perustuuko se henkilöä itseään vai jotakuta toista koskevaan tosiseikkaan tai oletukseen.

Yhdenvertaisuuslain esitöiden (HE 19/2014 vp) mukaan henkilön asettamisesta eri asemaan vanhemmuuden tai perhehuoltovelvollisuuden perusteella säädetään tasa-arvolain 7 §:n 3 momentin 2 kohdassa (s. 68). Eri asemaan asettaminen vanhemmuuden tai perhehuoltovelvollisuuden perusteella voi esitöiden mukaan olla tasa-arvolain 7 §:n perusteella välillistä syrjintää sukupuolen perusteella (s.57). Esitöiden mukaan yhdenvertaisuuslain syrjintäkiellassa mainituilla perhesuhteilla ei viitata vanhemmuuteen eikä raskauteen (s. 66).

Tasa-arvolain 7 §:n 1 momentin mukaan välitön ja välillinen syrjintä sukupuolen perusteella on kielletty. Pykälän 3 momentin 2 kohdan mukaan välillisellä sukupuoleen perustuvalla syrjinnällä tarkoitetaan kyseisessä laissa eri asemaan asettamista vanhemmuuden tai perhehuoltovelvollisuuden perusteella.

Ottaen huomioon, että vanhemmuuteen ja perhehuoltovelvollisuuteen perustuvasta syrjinnästä säädetään tasa-arvolaisissa, jossa eri asemaan asettaminen mainittujen syiden perusteella on määritelty sukupuoleen perustuvaksi välilliseksi syrjinnäksi, yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoo, että käsillä olevaan, vanhemmuutta ja perhehuoltovelvollisuutta koskevaan syrjintäasiaan sovelletaan tasa-arvolakia.

Oikeus saattaa asia yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan käsiteltäväksi

Tasa-arvolain 20 §:n 1 momentin mukaan lain 7 §:n säännösten vastaista menettelyä koskevan asian voi saattaa yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan käsiteltäväksi lain 21 §:ssä tarkoitettua menettelyä (muun muassa kieltopäätös) varten tasa-arvovaltuutettu tai työmarkkinoiden keskusjärjestö.

Käsillä olevan asian on saattanut yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan käsiteltäväksi henkilö, joka on itse kokenut tulleeensa syrjityksi vanhemmuutensa perusteella. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoo, että koska asia koskee tasa-arvolain 7 §:ssä mainittuja syrjintäperusteita (vanhemmuus ja perhehuoltovelvollisuus), eikä sitä ole tuonut lautakunnan käsiteltäväksi tasa-arvolain 20 §:n 1 momentissa edellytetyllä tavalla tasa-arvovaltuutettu tai työmarkkinoiden keskusjärjestö, hakemus on jätettävä tutkimatta.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan päätös

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta päätti hyväksyä esittelijän esityksen.

Lainkohdat

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986) 7 § 3 momentin 2 kohta ja 20 § 1 momentti

Muutoksenhaku

Muutoksenhakuohjaus liitteenä.

Asian ovat päättäneet Tuomas Ojanen, Outi Anttila, Paula Ilveskivi, Riitta-Maija Jouttimäki, Katja Leppänen, Jukka Lindstedt, Pirkko Mahlamäki, Liisa Nieminen, Husein Muhammed, Jukka Siro, Niina Mäntylä, Henrik Gustafsson ja Raija Meriläinen. Asian esittelijä Hanna Kiiskinen.